

Fler och fler av de barn som idag adopteras till Sverige är barn som det av olika skäl varit svårt att hitta familj till i ursprungslandet. Ofta är det barn som inte längre är riktigt små, barn som av olika skäl behöver medicinsk hjälp eller behöver särskilt stöd på grund av någon funktionsnedsättning.

Vägar till kunskap

De längre köerna och ökande handläggningstiderna har gjort fler blivande föräldrar öppna för att adoptera barn med så kallade särskilda behov, till exempel från Kina genom den så kallade 72-timmarslistan. Det är glädjande, och gör det möjligt för fler barn att få familj, men skapar också ett stort behov av information om de olika behov barnen har och om de diagnoser som kan vara aktuella.

De familjer som väljer att adoptera från Kina via 72-timmarslistan (utförlig information finns på FFIA:s hemsida) behöver i förväg ta ställning till vilka behov hos barnet, och vilka diagnoser, de är öppna för. De behöver ta ställning till vilka typer av behov hos barnet de tror sig klara och skaffa sig kunskap om dem. Frågan om hur man ställer sig till att bli förälder till ett annat barn än ett litet och friskt ställs på sin spets.

ÄVEN DEN SOM VILL adoptera från ett annat land än Kina behöver ta ställning till eventuella behov av särskilt stöd hos barnet. Det kan ju faktiskt bli aktuellt från alla adoptionskontakter, och det även om man inte uttryckt intresse för att adoptera ett barn med behov av särskilt stöd.

Vad innebär det för den blivande familjen? Om den inre bilden inkluderar ett barn som har en sjukdom eller en funktionsnedsättning – vad behöver de blivande föräldrarna veta för att kunna ta ställning till vilka diagnoser man är öppen för?

Jag frågade Annika, som adopterat ett barn från Kina via 72-timmarslistan, vad hon tyckte krävdes för att kunna ta ställning till olika diagnoser.

– Jag frågade mig själv vilka diagnoser jag inte var öppen för, berättar hon, och sedan varför jag inte var öppen

för just dem. Jag tänkte på hur en viss diagnos skulle påverka livet för mig själv, och framförallt för de barn jag redan har. Jag kom fram till att en sak som vi inte skulle klara var en diagnos som innebär att barnet kan dö i förtid. Jag insåg också att med den bostad vi har skulle vi ha svårt att ta emot ett barn med omfattande rörelsehinder.

En annan fråga som Annika, som är ensamstående, ställde sig var hur mycket hjälp hon skulle kunna få av sin omgivning, och vad som är rimligt att kräva av de äldre syskonen. När hon inventerat familjens livssituation och fattat beslut om vad hon inte trodde skulle vara möjligt, började hon söka kunskap om de olika diagnoser hon kände att hon hade beredskap för.

– Jag pratade med andra familjer, både adoptivfamiljer och andra familjer i min närhet som har barn med olika diagnoser. De flesta var generösa med sina erfarenheter och öppna med vad de faktiskt trodde att vi skulle få svårt att klara av. En sådan ärlighet som bygger på deras egna erfarenheter var förstas en stor hjälp, tycker hon.

För Annika, som för många andra, var också Internet en viktig informationskälla, både före och efter att hon fått förfrågan om det barn hon nu blivit mamma till. Hon har också, efter att hon blivit godkänd som förälder till sitt barn, haft en del kontakt med sjukvården, något som är svårt då det inte finns ett barn utsett.

INTERNET GER SNABB TILLGÅNG till stora mängder information, ibland sådana mängder att man riskerar att drunkna i dem. Jag gjorde själv för en tid sedan en sökning på min dotters diagnos, vilket gav cirka 560 000 träffar. En del var mycket användbara, till exempel ren

faktainformation, olika organisationers sidor och även privatpersoners hemsidor med generöst delad information. Massor av träffar var dock helt irrelevanta, oanvändbara eller rent vilseledande.

PÅ FFIA:S HEMSIDA FINNS under rubriken "Barn och hälsa" en stor samling länkar till information om olika diagnoser, men också till olika organisationer. Ett par andra länkar som är mycket användbara om man överväger att adoptera ett barn med någon bestående funktionsnedsättning är de till Handikapp & Habilitering och till Handikapputlysningen i Stockholms läns landsting. Där finns information om det stöd som barnhabiliteringen kan ge barnet och familjen, och även vad habiliteringen kan erbjuda av till exempel föräldrautbildning eller olika forum där föräldrar kan träffas för stöd och erfarenhetsutbyte. På hemsidorna finns länkar till barnhabilitering i andra landsting än Stockholms. Inom barnhabiliteringen finns olika yrkeskategorier som har viktiga kunskaper om olika diagnoser och hur vardagen med dem ter sig.

Sedan möjligheten att adoptera via 72-timmarslistan kom har många fått erfara att möjligheten att ta kontakt med olika instanser inom sjukvården för att få generell information om olika diagnoser faktiskt är begränsad. En vanlig diagnos är till exempel LKG (läpp-, käk- och gomspalt). Det kvalificerade LKG-teamet på Karolinska sjukhuset i Stockholm har periodvis nästan varit nedringda och har varit tvungna att förklara att de helt enkelt inte kan hjälpa till. Detta gäller även en del andra diagnoser, vilket gör andra informationskanaler ännu viktigare.

I länksamlingen på FFIA:s sida finns också en länk till mailinglistan "KinaSN-barn-villvetamera", som är en lista som direkt vänder sig till dem som överväger att adoptera barn med behov av särskilt stöd. Med på listan finns föräldrar till barn med många olika diagnoser, som kan dela med sig av kunskap och erfarenhet. Vill man komma i mer personlig kontakt med familjer som har erfarenhet av en speciell diagnos finns också ofta möjlighet för FFIA att förmedla kontakter.

Under "Barn och hälsa" finns, utöver länkar till medicinsk information, flera mycket användbara länkar till olika handikapporganisationer. Där kan man ofta också hitta medicinsk information och information om pågående forskning, men framförallt information om vad det innebär att leva med en viss diagnos, genom bloggar och hemsidor om livet och vardagen.

Har man för avsikt att adoptera ett barn med någon bestående funktions-

nedsättning är det en bra idé att bli medlem i "sin" organisation. Utöver den kunskap om själva diagnosen man kan få genom organisationen, både före och efter adoptionen, brukar medlemskapet ha mycket annat att erbjuda. Inte minst är organisationen en mötesplats som är viktig för både barn och föräldrar. För oss har medlemskapet i "vårt" SRF (Synskadades Riksförbund) inneburit att vår dotter träffat många andra barn med synskada. Hon har fått ett stabilt kompisgäng som hon har kontakt med på olika sätt, inte minst på de efterlängtnade sommarlägren och andra aktiviteter för barn med synskada. Kompisarna är ett bollplank när det gäller att prata om funktionsnedsättningen på ett sätt som vi föräldrar aldrig kan bli.

En annan viktig kontakt som vår dotter får genom organisationen är den med vuxna med synnedsättning, som kan hjälpa både henne och oss föräldrar med bilder av hur livet som vuxen kan bli. För oss som föräldrar är organisationen

en väg till kontakt med andra familjer och utbyte av erfarenheter med dem.

När man väl fått ett barn utsett, genom 72-timmarslistan eller på något annat sätt, finns många olika mailinglistor, exempelvis en LKG-lista, där man kan ha kontakt med andra familjer. Vägarna till kunskap är många, inte alltid lätta att hitta, och ofta krokiga med många stickspår. Som adoptivförälder har man ändå ett stort försprång – möjligheten att ta till sig kunskap om det behov av stöd barnet har, redan innan barnet kommit. Hur man sedan hanterar kunskapen är vars och ens personliga beslut.

– Om möjligheten alls finns. låt processen ta tid, säger Annika. Tänk över hur svårt det som verkar svårt egentligen är. Bagatellisera inte, men kom ihåg att man alltid kan mer än man tror!

Kerstin Krebs

Läs mer

Barn i behov av speciella föräldrar

Vem vill bli familj med mig? Det finns fortfarande många barn i världen som har anledning att fråga sig det. Och vem vill och kan bli en bra familj till något av de barn vi idag kallar sn-barn? Det är det den här skriften handlar om.

Att bli familj med en 6-åring

Adoption av äldre barn är ofta ett hett debatterat ämne. Är det svårare - och i så fall hur mycket svårare - att bli adopterad som sexåring jämfört med om man kommer som spädbarn till sin nya familj? Och hur mycket svårare är det att bli adoptivförälder till sexåringen jämfört med en baby?

Det finns nästan lika många svar som det finns adopterade och adoptivföräldrar med de här erfarenheterna och som det finns forskningsrapporter i ämnet. Skriften ger inblick i vad man bör tänka på inför adoption av äldre barn, men ger inte anspråk på att vara heltäckande inom området.

Att adoptera syskon

Adoption av två eller tre barn på samma gång, en syskongrupp, har sina speciella glädjeämnen och sina specifika svårigheter för såväl föräldrar som barn. Alla familjemedlemmar behöver närhet och individuellt utrymme och varje familj får lägga sitt pussel så att var och en får det den behöver.

Beställ och det finns även fler under www.ffia.se och rubriken skriftserie

Samtliga broschyrer finns att beställa hos oss: adoption@ffia.se Pris: 40 kr/st + porto

Portokostnader: 1 - 4 st 22 kr

Det underlättar för oss och blir billigare för er när ni beställer flera broschyrer vid samma tillfälle. Samtidigt med beställningen sätter ni in aktuellt belopp på FFIA:s bankgirokontonummer 720-8929. Märk talongen med vad beställningen gäller och kom ihåg att ange namn och adress. Beställda skrifter kommer med posten inom två veckor från att vi mottagit betalningen.

